

Тетяна Сулятицька

Повар А.М. Філософія : навчально-методичний посібник / А.М. Повар. – Кам'янець-Подільський, 2014. – 132 с.

Викладання будь-якої дисципліни більш ефективно у площині причетності до її предмету. Зацікавити студента філософією означає ініціювати та підтримати його потребу світоглядного зростання. Оволодіння основами філософії дозволяє орієнтуватися в швидкозмінному та багатоманітному світі. Він сьогодні такий, що інформація у ньому не тільки неймовірно швидко зростає, але й миттєво застаріває, а тому вимагає постійної критичної оцінки, перегляду й переосмислення. В сучасному світі від індивіда вимагається інтелектуальна сміливість, уміння проявити свій розум, гнучкість і нестандартність мислення. Сьогодні неможливо стати ні кваліфікованим фахівцем, ні гідним громадянином без високої культури мислення. Школою ж мислення з давніх-давен, і цілком справедливо, вважається філософія.

Навчально-методичний посібник «Філософія» А.М. Повар призначений для використання студентами та викладачами вищих навчальних закладів I-II-го рівня акредитації та побудований відповідно до методики організації навчального процесу з філософії. Основна мета навчально-методичного посібника – не тільки посприяти студентам в освоєнні певного обсягу навчального матеріалу з філософії, але й допомогти у формуванні навичок самостійного та творчого мислення. Автор вдало акцентує увагу на тому, що вся історія філософії є живим діалогом великих особистостей, завдяки чому вивчення її стає школою критичної думки, школою вільного діалогу з іншими людьми, з культурою людства в цілому.

Структурно навчально-методичний посібник містить 4 блоки, які в свою чергу поділяються на модулі.

У першому блоці «Філософія як специфічний тип знання та гуманістичний зміст її виникнення» А.М. Повар зосереджує увагу на предметі філософії, яким є буття світу і буття людини у світі. З предмету філософії витікають її можливості, функції, призначення. Останнє полягає у побудові світогляду, висуненні гіпотез щодо будови дійсності; акумуляції методів і форм пізнання, осмисленні можливості, вірогідності та істинності наукового пізнання; узагальненні інтелектуального, духовного, практичного досвіду людства. Досліджуються різні масштаби філософського діалогу: грандіозний діалог між Сходом і Заходом; філософський діалог історичних епох; філософський діалог мислителів однієї історичної епохи, тощо.

Другий блок «Сучасна світова та вітчизняна філософська думка» дозволяє студентам відчувати зв'язок сучасної філософії з її витокami; сприймати західноєвропейську філософію як безперервну генезу цілісного, органічного явища; оцінювати

далекоглядні перспективи унікального світовідношення, зрощеного українською філософією.

Становлення філософії історично починалося саме з вивчення проблеми суцього, буття, тому ця проблема – одна з головних у філософії. У зв'язку з цим, у філософії виникає особливий розділ – вчення про буття, що вивчає фундаментальні його принципи. Саме в третьому блоці «Структура філософського знання: онтологія, гносеологія» акцентується увага на таких основних питаннях онтології: що саме дійсно існує, є справжньою, безумовною реальністю, а що є лише ілюзією, видимістю, несправжнім існуванням? Також в окремий модуль виділена гносеологія, або філософська теорія пізнання, котра виникає разом з філософією, з переходом людського духу від міфу до логосу. Вихідною проблемою теорії пізнання постає проблема ілюзії та реальності, їх розрізнення, а відтак, проблема гадки й знання, проблема обґрунтування можливості досягнення істинного знання.

У четвертому блоці «Структура філософського знання: соціальна філософія» автор звертає увагу на те, що людина є творчою істотою, вона не просто пристосовується до світу, а й змінює його своєю діяльністю, виходячи зі своїх інтересів і потреб, із своїх уявлень про те, яким світ повинен бути. Тим самим людина/індивід реалізує та утверджує себе в світі й одночасно олюджує його, ніби накладаючи на нього свій відбиток, робить його людським світом, сповненим ознак власного перебування.

Доступність викладу навчального матеріалу, використанні в навчально-методичному посібнику таблиці, схеми, словник термінів та сучасні дослідження філософської науки, безумовно підвищують ефективність навчання. Сьогодні філософія затребувана як формуюче знання. Усвідомлення інноваційних можливостей діалогу й виховання культури філософування стануть гідним здобутком для фахівців різних галузей.

У плані побажань можемо зауважити таке: по-перше, слід розробити бібліографічний покажчик, що надасть можливість студентам сфокусувати увагу на ролі особи певної епохи та проблемах, які мали місце в даний час; по-друге, запропонувати методичні рекомендації для організації самостійної роботи студентів, в яких міститься б інформація про теми семінарських занять, тематика рефератів та філософських есе, індивідуальні навчально-дослідні завдання, питання модульної контрольної роботи, критерії та норми оцінювання знань, умінь і навичок студентів.

Беручи до уваги побажання та зауваження, вважаємо, що публікація навчально-методичного посібника А.М. Повар «Філософія» є доцільною, він буде корисним студентам як філософських, так і нефілософських спеціальностей вузів і коледжів, що вивчають базовий курс філософії, та слугуватиме вагомим доповненням у підготовці до навчальних занять.

Отримано: 14.10.2014